

Stichting Kamermuziek Ateliers Nederland

INHOUDELIJK JAARVERSLAG 2019

Stichting Kamermuziek Ateliers Nederland (SKAN) heeft geen eigen vermogen, aangezien alle geworven financiële middelen besteed worden in de uit te voeren projecten (zie bijgevoegde jaarrekening); in 2019 heeft zich de SKAN uitsluitend op de realisatie van haar kernproject, het Kamermuziek Atelier Delft, gericht; het Jaarverslag 2019 is daarom gelijk aan het inhoudelijk verslag van dit project.

met zijn allen en zonder bladmuziek – Donald Grant weet iedereen mee te nemen naar zijn muzikale roots

De Stichting KamermuziekAteliers Nederland (SKAN) organiseerde in de unieke ambiance van het Delft Chamber Music Festival 2019 (DCMF) de **11^e editie van het Kamermuziek Atelier Delft**: een compacte, intensieve vijfdaagse kamermuziek cursus. Met **77 deelnemers en 8 kinderen die een kennismakingsles volgden** was het Kamermuziek Atelier dit jaar bijzonder volgeboekt. Alle leeftijden en speelniveaus waren vertegenwoordigd: **Beginners en gevorderde amateurmusici met en zonder kamermuziekervaring, conservatoriumstudenten en met het Belinfante Quartet, DOT Quartet en Ardemus Quartet ook drie jonge professionele ensembles**. De jongste deelnemer was 7, de oudste deelnemer boven de 80 jaar. **Meer dan de helft van de ensembles waren dit jaar ad-hoc ensembles** die de SKAN uit individuele aanmeldingen had samen kunnen stellen. Het was opmerkelijk hoe goed zich deze ad-hoc ensembles binnen vijf dagen konden ontwikkelen.

In een sfeer waar het puur om muziek draaide konden alle ensembles zich duidelijk verder ontwikkelen. **Verdieping, het streven naar muzikale precisie en samenhang, muzikaal plezier en spontaneïteit stonden voorop en resulteerden op zondagmiddag in een bijzonder mooi slotconcert.**

Tijdens het Kamermuziek Atelier Delft werd dit jaar **extra aandacht besteed aan meer onderling contact tussen de verschillende doelgroepen**. Bij de kennismakingsbijeenkomst werden steeds twee ensembles met elkaar gematcht: jong met oud, conservatoriumstudenten met jonge kinderen, strijkers met blazers of ensembles die voor de eerste keer deelnamen met ensembles die zich al thuis voelen bij het Kamermuziek Atelier Delft. Een aantal deelnemers werden tevens conservatoriumstudenten en jonge professionals toegewezen die een soort mentorrol voor ze speelden. De mentoren gaven aanvullende korte lessen of hielpen in de pauzes met individuele speeltechnische problemen.

De cursusactiviteiten uitgelicht:

les met Thomas Oliemans

Openbare masterclasses: Het kernstuk van de cursus waren de ensemblelessen. De docenten slaagden erin om elk ensemble op een manier les te geven die rekening hield met hun leeftijd, spelniveau en speelervaring. De ensembles werkten aan uiteenlopend repertoire. Naast het bekende klassieke en romantische standaardrepertoire stonden er ook enkele minder bekende composities op de lessenaar, bijvoorbeeld stukken van de vrouwelijke componisten Henriette Bosmans, Maddalena Laura Sirmen en Louise Farrenc, een fluitkwartet van Garry Schocker en een blazertrio van Gustav Holst. Het Ardemus Quartet speelde bekend strijkkwartet repertoire op 4 saxofoons en het DOT Quartet verraste met eigen jazz- en swing arrangementen.

Voor de vele ad-hoc ensembles had de SKAN voorafgaand aan de cursus passend repertoire gezocht, een grote uitdaging vooral bij minder gebruikelijke bezettingen. Alle ensembles werkten naar de slotpresentatie toe en concentreerden zich meestal op twee delen uit een bepaalde compositie. De inhoud van de lessen kan hier niet in detail weergegeven worden: Musiceren is een kwestie van geest, gevoel en lichaam en bij het musiceren *samen met anderen* dient men zijn spel bovendien nog op de medespelers af te stemmen. De docenten zijn erin geslaagd om ieder ensemble hierbij te begeleiden. Door hun aanwijzingen en inspiratie hebben alle ensembles zich binnen vijf dagen een stukje verder kunnen ontwikkelen.

Voor het eerst werden dit jaar ook een aantal extra lessen gepland, waarbij deelnemende conservatoriumstudenten en jonge professionele musici een van de amateurmusici of een hele groep coachten. Deze ondersteunende lessen waren een groot succes, zowel bij de amateurs als bij de (toekomstige) professionele musici. Het heeft het contact tussen de verschillende doelgroepen geïntensiveerd en de jonge musici vonden het fijn om iets van hun kunnen door te mogen geven.

Concerten van het DCMF en aanvullende concerten: Alle deelnemers bezochten de concerten van het DCMF, dat dit jaar door bariton Thomas Oliemans onder het motto "Orpheus" geprogrammeerd werd. De volwassenen konden kiezen of ze naar 4 of 5 concerten wilden gaan. Voor de jongste kinderen (t/m 12 jaar) was een "jong talent" concert en een kinderconcert inbegrepen. De concerten waren zoals elk jaar van zeer hoog niveau en het beproefde concept om de bekende meesterwerken met minder bekende stukken en nieuwe composities af te wisselen was ook dit jaar zeer succesvol, alhoewel in de bezochte concerten relatief veel solowerken en bewerkingen geprogrammeerd werden. Voor sommigen was het programma daardoor minder aantrekkelijk dan in de afgelopen jaren. Leuk was, dat de deelnemers het DOT Kwartet in een van de concerten van het DCMF konden meemaken en dat ze hen ook als mededeelnemers en tijdens verschillende aanvullende programmapunten van het Kamermuziek Atelier konden beleven. Oorspronkelijk was gepland om zoals afgelopen jaar meerdere jonge ensembles tijdens de

lunchconcert op het Sint Agathaplein

jong talent route van het DCMF op te laten treden (tussen de concerten in en op straat). Dit onderdeel kan (ook in verband met het weer) steeds maar kort van te voren gepland worden, en het bleek dat dit voor het festival dit jaar om organisatorische redenen niet moeilijk was. Bovendien hadden de conservatoriumensembles en jonge professionele ensembles die aan het Kamermuziek Atelier meededen veel meer behoefte aan echte concerten waarbij het publiek ging zitten om naar hen te luisteren. De SKAN heeft daarom ervoor gekozen om deze ensembles alle ruimte te geven om zich te presenteren, niet alleen tijdens de boottocht, maar ook in twee salonconcerten en een openluchtconcert op het Sint Agathaplein. Het was mooi meegenomen dat door deze concerten meer buitenstanders in aanraking kwamen met het muzikale programma.

vele mooie momenten tijdens de boottocht

Muzikale boottocht: Bij de muzikale boottocht werden de Delftse grachten tot concertzaal omgetoverd. De SKAN heeft er dit jaar voor gekozen om geen docenten hiervoor in te zetten maar 6 jonge deelnemende ensembles te laten optreden, waarbij twee van deze ensembles ook een link met het DCMF hadden. Bij de opstaple zorgden studenten van de TU Delft voor de juiste muzikale sfeer. Verder werkten het Belinfante Quartet, Dot Quartet, Ardemus Quartet, een jong harp-cello duo en jonge amateur-blazers met veel succes aan de boottocht mee. De musici speelden korte muziekstukken vanaf een bruggetje of vanuit de boot. Zoals afgelopen jaar konden ook buitenstanders mee met de boottocht. Bij Rondvaart Delft waren tickets verkrijgbaar voor een extra fluisterboot. Bewoners openden hun ramen en passanten bleven staan om van zo'n onverwacht concertje mee te genieten. Op de Kolk organiseerden meerdere bewoners een buurtborrel om met z'n allen van de muziek te kunnen genieten.

Workshop "Podium Plezier": In de afgelopen jaren hadden de deelnemers vaker aangegeven dat ze een workshop over podiumpresentatie nuttig zouden vinden. Martine van der Loo - solo fluitiste van het Residentie Orkest en cognitief gedragstherapeut - had afgelopen jaar als aanvullende docent een aantal ensemblelessen gegeven en ook een korte workshop over "Podium Plezier" gegeven. Daarmee had zij zoveel succes dat de SKAN Martine dit jaar als reguliere docent heeft uitgenodigd. De deelnemers waren heel blij met haar lessen en de workshop die een powerpoint presentatie en veel praktische oefeningen omvatte.

Gespreksconcert met het DOT Quartet: Het DOT Quartet had tijdens het Fringe Festival 2018 de DCMF award gewonnen en verzorgde in het kader daarvan dit jaar drie jong talent concerten van het DCMF. Omdat het kwartet ook graag aan het Kamermuziek Atelier wilde meedoen en het kwartet dankzij zijn specialisering op jazz en folk arrangementen een goede aanwinst voor het Kamermuziek Atelier Delft kon betekenen werd ervoor

DOT Quartet tijdens het gespreksconcert

gekozen om het kwartet een eigen gespreksconcert te laten verzorgen en dit programmapunt in plaats van de oorspronkelijk geplande zangworkshop te laten doorgaan. Dit bleek een goede beslissing geweest te zijn. De deelnemers vonden de eigen arrangementen en toelichtingen van het DOT Kwartet heel verfrissend en hadden veel vragen aan het ensemble, bijvoorbeeld over het proces waaruit een nieuw stuk ontstaat.

Workshop “Scottish music”: Docent Donald Grant nam de deelnemers en gasten mee naar zijn muzikale roots: traditionele Schotse muziek. Samen met het DOT Quartet en Belinfante Quartet presenteerde hij deels op zijn viool, deels zingend, een aantal oude Schotse liederen in de Oud-Katholieke Kerk. De 8 jonge musici en het publiek werden door deze muziek en Donald’s persoonlijke insteek geraakt en beleefden samen een bijzonder concert. Veel mensen in het publiek bewogen mee met de muziek. Na een half uur ging dit concert naadloos en bijna vanzelfsprekend over in het tweede gedeelte waarbij alle deelnemers van het Kamermuziek Atelier en een aantal gasten hun instrumenten uitpakten en met Donald en de twee strijkkwartetten meededen: jong of oud (de jongste deelnemer hieraan was 5 jaar), beginner of gevorderd - iedereen kon meedoen en het resultaat was heel swingend en had veel energie. Veel deelnemers vonden het bevrijdend om - puur op gehoor en vrij van verwachtingen - met zijn allen muziek te maken en hadden nog veel langer willen doorgaan. Dat kon uiteindelijk wel in Café de Klok, waar elke avond samen gemusiceerd werd.

Straatmuziek en “Klok-muziek”:

Met name de jongere ensembles waren tussen de lessen en repetities in ook op straat te horen. Drie ensembles traden in het informele buitenlucht concert op het Sint Agathaplein op.

Op de avonden speelden verschillende docenten en deelnemers samen in stamkroeg Café de Klok. De kroeg staat er inmiddels om bekend dat er tijdens het festival deelnemers en docenten komen spelen, en de “gewone” stamgasten komen graag naar deze bijzondere avonden. Ook musici van het DCMF waren op de een of andere avond in de kroeg en genoten van de ontspannen muzikale sfeer en bonte mix van mensen.

Het jongste ensemble: straatmuziek - leren hoe je het podium oploopt - en trots na afloop van het slotconcert

Deelnemersconcert: Op zondagmiddag presenteerden de ensembles de ingestudeerde werken aan elkaar en aan belangstellenden. Het concert vond plaats in de Oud-Katholieke Kerk. Alle stoelen waren bezet. De mooie akoestiek en vriendelijke sfeer van de kerk werkten extra inspirerend op de ensembles. Het muzikale niveau van het slotconcert was opmerkelijk hoog. Jongere en oudere deelnemers, beginners, gevorderden, conservatoriumstudenten en jonge professionals wisselden elkaar af en het resultaat was een bijzonder gevarieerd en spannend concertprogramma waarin ook minder vaak gespeelde composities een plek hadden. Het publiek, de ensembles en docenten waren zeer tevreden met de prestaties. Na afloop was er gelegenheid om op het Bagijnhof met een drankje en een hapje na te praten.

Locaties: Evenals in de afgelopen jaren vond het Kamermuziek Atelier Delft op verschillende mooie locaties in het Centrum van Delft plaats (o.m. kerken, musea, winkels, woonhuizen). Het Prinsenkwartier was dit jaar weer de hoofdlocatie en kon de juiste, kunstzinnige ambiance voor het Kamermuziek Atelier bieden. De ruimtes waren zeer geschikt. Het in het Prinsenkwartier gevestigde Café Barbaar verzorgde de lunches en de deelnemers konden op het ruime terras op het Sint Agathaplein in het zonnetje zitten. We waren ook blij met een aantal nieuwe privé locaties (gastfamilies die behalve een slaapplek ook een repetitieplek konden aanbieden). Veel medewerkers van de verschillende locaties weten inmiddels hoe het Kamermuziek Atelier in elkaar zit en de samenwerking met hen verliep heel soepel. Een aantal medewerkers kwam ook naar de lessen en concerten luisteren en bezocht de workshops en de muzikale boottocht.

Gastfamilies: Voor 10 jongere deelnemers had de SKAN 4 gastfamilies weten te vinden. De gastgezinnen raakten betrokken bij hun logés en bezochten ook enkele cursusactiviteiten en het slotconcert. De gastgezinnen hebben allemaal aangegeven ook in de komende jaren mee te willen werken en waren zelfs dankbaar voor de mooie ervaring.

DE FEITEN

Deelnemers: 77 deelnemers en 8 kinderen die kennismakingslessen volgden

kinderen (6 t/m 12 jaar):	8
jongeren (13 t/m 26 jaar):	30
alumni (27 t/m 30 jaar):	6
volwassenen (va 31 jaar):	33
'priklessers' (6 t/m 16 jaar):	8

Toehoorders: ca.800

Toehoorders lessen en repetities:	ca.50
Toehoorders muzikale boottocht:	ca.200
Toehoorders kroegmuziek:	ca.130
Toehoorders workshop/gespreksconcert:	ca.50
Toehoorders 3 aanvullende concerten:	ca.220
Toehoorders Slotconcert (incl. deelnemers):	ca.150

Verdeling Instrumenten bij de deelnemers:

Strijkers:	46
Blazers:	22
Pianisten:	7
Harpisten:	1
Zangers:	1

deelnemers en docenten musiceren 's avonds nog met veel elan verder in Café de Klok

Docenten:

Marja Bon, piano
 Werner Dickel, altviool
 Donald Grant, viool
 Martine van der Loo, fluit
 Pauline Oostenrijk, hobo
 Sidonie Riha, viool
 Charles Watt, cello

Gastdocenten/musici:

Thomas Oliemans
 DOT Quartet

oudste en jongste ensemble worden met elkaar gematcht bij de kennismaking

EVALUATIE EN CONCLUSIES:

Wij zijn op inhoudelijk en organisatorisch vlak heel blij met deze 11^e editie van het Kamermuziek Atelier Delft. De voorbereidingstijd was bijzonder intensief omdat er dit jaar heel **veel individuele aanmeldingen** waren en het samenstellen van ensembles veel tijd en energie vergde. Des te mooier was het om te zien dat alle ad-hoc ensembles succesvol waren. Twee van deze ensembles hebben na afloop van de cursus op eigen initiatief vervolgcconcerten gegeven en er zijn waardevolle nieuwe menselijke contacten ontstaan. Nog enkele jaren geleden was het een uitzondering als mensen zich voor de cursus individueel opgaven. Een reden zou kunnen zijn dat er inmiddels minder vaste amateurensembles bestaan dan vroeger. Het zou ook kunnen zijn dat door het andere grote project van de SKAN (Meespeel Atelier Den Haag), dat zich juist tot individuele deelnemers richt, inmiddels ook meer individuele spelers voor het Kamermuziek Atelier Delft inschrijven. We willen op deze tendentie wel inspelen en voor de komende jaren de inschrijfprocedure vervroegen en extra tijd inplannen om geïnteresseerde spelers op tijd met elkaar te matchen.

Wat de beoogde **doelgroepen** betreft valt te melden dat er een **goede spreiding van niveaus** (beginners, gevorderde amateurs, conservatoriumstudenten en beroepsmusici) was, wat een inspirerend effect op alle deelnemers en docenten had. Ook waren er zoals beoogd meer **ouders met kinderen** die meededen: In

totaal 4 moeders met hun kinderen (waarvan twee samen met de kinderen en twee in een eigen ensemble speelden). De SKAN vindt het waardevol dat in familieverband gemusiceerd wordt en gaat dit ook in de komende jaren stimuleren.

Er is ook een begin gemaakt om zangers aan het Kamermuziek Atelier te verbinden. Oorspronkelijk hadden zich twee **zang-ensembles** opgegeven. Eén van de ensembles moest helaas afzeggen om gezondheidsredenen. De medewerking van Thomas Oliemans als aanvullend docent was heel waardevol en de SKAN zal met het DCMF overleggen of er elk jaar een van de zangers van het festival een aantal lessen zou kunnen verzorgen.

Het plan om ook **kinderen uit achterstandswijken** bij het project te betrekken is uiteindelijk **niet gelukt**. (Voor dit onderdeel waren geen extra kosten begroot in de projectbegroting). De SKAN had vele gesprekken gevoerd met mogelijke partners zoals Leerorkest The Residents, muziekschool 1001nacht, de VAK Centrum voor de Kunsten en verschillende docenten die instrumentale lessen aan basisscholen verzorgen. Uiteindelijk bleek de VAK-Centrum voor de Kunsten Delft de juiste partner, om deze doelgroep te kunnen benaderen en de kinderen voor een aantal laagdrempelige programmapunten uit te nodigen. Het contact met de VAK verliep vanaf eind mei helaas heel stroef en onze contactpersoon was niet meer bereikbaar. We twijfelen of er überhaupt kinderen uit de juiste doelgroep werden uitgenodigd. We vinden het nog steeds belangrijk om de deuren voor benadeelde doelgroepen te openen en zullen verder zoeken naar de juiste aanpak en passende samenwerkingspartners.

Door de deelname van het DOT en Belinfante Quartet was er dit jaar ook een indirecte link met het **Fringe Festival**, die de **DCMF award** aan de ensembles had toegekend. De deelname van deze ensembles had een grote toegevoegde waarde voor alle deelnemers. De SKAN wil dan ook graag onderzoeken of een structurele samenwerking met het Fringe Festival aangegaan kan worden. Eventueel zou naast de DCMF-award ook een Atelier-award toegekend kunnen worden.

Een waardevolle toevoeging was dit jaar het **geïntensiveerde contact tussen de deelnemers**. Het maken van “matches” en de mentorenrol van gevorderde spelers hebben ook doelgroepen die minder snel met elkaar in contact kwamen dichterbij elkaar gebracht.

Bijzonder blij zijn we met de zeer **positieve feedback van de deelnemers en docenten** en de vele enthousiaste reacties die ons ook nog weken na het Kamermuziek Atelier hebben bereikt. Dat de muzikale inspiratie en de opgedane kennis bij de deelnemers na de cursus nog verder doorwerkt vinden we zeer waardevol, en we zien dit als een goed teken.

Kortom, een bijzonder geslaagd Kamermuziek Atelier Delft en een grote motivatie voor de hopelijk vele edities die nog zullen volgen.

Tot slot: Na afloop hebben veel deelnemers aan de evaluatie van het project meegewerkt en er werden veel e-mails gestuurd waarin de deelnemers nog eens bij de organisatie van de cursus bedankten. Een volwassen amateur, die voor het eerst aan een kamermuziek cursus heeft meegedaan schreef het volgende: *“Het heeft mij meer gebracht dan alleen muziek maken. Dit waren levenslessen die me herinneren aan alles wat ik al eerder ben tegengekomen in mijn leven. Het heeft me veel inzicht gebracht in wie ik ben, en wie ik wil zijn als mens.”*

ORGANISATIE:

directie: Sidonie Riha
zakelijk coördinatie: Dietske Simons
productie: Naima van Dijk, Nelleke Guequierre,
Leonie Zweekhorst, Arthur Verkerke, Sidonie Riha
Bestuur*: Richard Braakenburg van Backum, voorzitter
Arthur Verkerke, secretaris
Maartje Broekhans, penningmeester

PUBLICITEIT:

Website en nieuwsbrieven
Flyers en posters
Facebookpagina
Publiciteitsmiddelen van het DCMF
Publiciteitsmiddelen van de samenwerkingspartners
Twitteraccount

Lenneke Alink, bestuurslid

Femke Hillen-Goossens, bestuurslid

*bestuursleden worden voor hun werkzaamheden niet betaald

SAMENWERKINGSPARTNERS

Delft Chamber Music Festival, Prinsenkwartier Delft,
Oud-Katholieke Kerk, Synagoge,
Rootz Muziekscholen, Motiv Delft,
Pianosalon Oude Delft, Architectenburo Jeanne Dekkers,
Kerkgemeenschap De dienende liefde,
Klankatelier Delft, Woonvereniging Rietveld 220,
Audiohuis Delft, Rondvaart Delft,
Stichting Stunt, Waalse Kerk,
Thomas Paris, Patricia Wind-Smith,
Bart van der Poot, Neeltje Rauwerda,
Café Barbaar, Café de Klok,
Van de Sande piano's & vleugels, Tilburg,
Hotel Leeuwenbrug

Den Haag, 4 november 2019

SUBSIDIËNTEN

Fonds 1818

Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland

Gemeente Delft

M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting

Rabobank Coöperatiefonds Zuid-Holland

Stichting Orlanda Goban

Stichting HeraSon

Associated Chamber Musician Players Foundation

MET VEEL DANK AAN ALLE VRIJWILLIGERS

